DOCTORIS FERDINANDI DE SOLA MEDICI HISPALENſis de mittendo ſanguine in pleuritide ſecũdum Hipocratis, & Galeni ſententiam iudicium.

MAGNA FVIT CONTENtio inter antiquos Medicos de ſanguine mittendo impleuritide ſcilicet, ex qua parte fieri debeat, græci fere omnes ex eadem afirmantes Arabes autem ex contraria, ſed recentiores facta vtriuſque curationis experiẽtia barbarorum opinionem tanquam pernitioſam exploderunt multi tamẽ iudicãtes ſe alicuius noui eſſe factores, (quod iam relictum eſt:) iterum adarenã redeũt, ſic modo quidam Medicus Hiſpalenſis repugnantibus reliquis hãc defendere opinionẽ conatur cuius rationes hæc ſunt.

Prima exiſtente vulnere in vno latere ex altero mittimus ſanguinem reuulrionis gratia, nam ex eodem magis concitaretur fluxus ergo ſimiliter impleuritide, patet eadẽ eſt ratio vtriuſque quia ſicuti in primo caſu reuelimus ſic & in altero. *Argu.*

Secũda eadem eſt ratio præcautionis & curationis, ſed in præcautione ſanguinem mitimus ex oppoſito latere, reuulſsionis gratia ergo, & in curatione, probatur eadem cauſa quæ incepta fobet afectum eundem eficit cõtinuata, ſed ſic ſe habet vbi timetur fluxus, & vbi iam fluit ergo ſicuti in primo caſu ex latere opoſito debet fieri ſic & in ſecundo caſu.

Tercia Galenus multis in locis docet, quod longiſsi-

me a parte inflammata est abocandus humor, sed misso sanguine ex proprio latere nō remouetur, sed potius atrahitur ergo nullo modo est facienda.

Quarto in omni inflammatione faciēda est flucxus in principio, ergo in omni inflāmatione in principio est rebelendum, sed ex proprio latere reuulsio fieri non potest ergo ex opposito est exercenda, probatur reuulsio est ad vocatio humorum contrario motu quem habet, sed sanguinis misio ex proprio latere non dat humoribus contrarium motum, ergo non fit ex eo reuulsio.

Quinto reuulsio si cognoscitur origo flucxionis ad originem fluxionis est exercēda, sed vena caba fere semper est origo flucxionis, siquidem fere semper tota massa sanguinaria prius putrefit, & ex putrefactione separat natura, quod inflāmationem causat, ergo ad ipsam venā cauā est reuocanda flucxio, sed id non fit ex proprio, sed ex opposito latere ergo semper ex eo est exercēda rebulsio.

Aucto. Auctoritatibus etiam hanc suam fulcire possumus opinionem, 1. ex Hipocrate secūdo de natura humana, vbi afferit longissime & in contrarium aparte inflāmata auocandos esse humores, & Galenus 13. methodi, vbi docet quod laborante manu crus scharificetur, id etiam multis in locis ait & Celsus lib. 2. cap. 11. humero laborante reliquum scharificare censet, idem iudicat Aetius tādem inter omnes vt magnus, Achiles ab eis Auicena proponitur, cui tota tribuitur inuencio iste autem lib. 3. fen. 10. trat. 5. cap. 1. in pleuritide & aliis internis inflāmationibus iubet secare venam in maleolo contrario in longitudinem, & postea in brachio contrario vltimo ex proprio primo quādo plenitudo est magna, vt sit ex maiori distantia ex crure quando tāta non est ex contrario brachio hec sunt rationes & autoritates quibus hic magnus inuentor a consortio medicorum separatur.

Notād. Sed vt in hac dificultate quę maxima & necessarissima pro humana saluti est, certa ab incertis separemus, aliqua sunt notanda, & presuponenda, & primum erit, quod

omnis

omnis methodica cūratio debet procedere indicationibus, & quod si simplex sit morbus, simplici indicatione curatur, si vero compositus composita, & similiter quod in vno morbo est duplex indicatio, vna quæ summitur a causa alia vero ab ipso affectu.

Secundo aduertendum est, quod in indicationibus cō plicatis hic seruatur ordo, quod ad vrgenciorem consilium curantis prius aplicetur, & si sint equales, ad id quod habet cause rationem & conditionis sine qua non, & in morbo cum causa prius a causa postea ad ipsum id metho dice procedēdo, nam si aliquis vrget ad vrgenciorem vt dicxi & si equaliter ad omnes equaliter.

Tertio aduertendum est, quod causa tripliciter nobis indicat, ex se primo ex motu ad aliquam partem, & tunc ex postulat reuulsionē, quæ in cōtrarium fit, secundo ex modo motus vt si parum fluit & iā est flucxa et tūc ex postulat deriuationē, tertio quando iam est flucxa et tunc ex postulat a parte separationem, quæ dicitur euacuatio.

Quarto aduertendum est, pleuritidem morbum esse constantem ex duplici causæ motu exfluente quæ dicitur antecedens, & ex flucxa quæ in mediate fouet affectū & dicitur coniunta: & quod ratione huius vltimę scilicet coniūtæ omnia signa quinque pactonomonica pleuritidis, si vera est, sub boriuntur: nam febris in hoc morbo (vt ab ea incipiamus) accidentalis est dependens aputrefacione causę coniuntæ & non aputrefacione facta in vena caba, quod ex eo patet: quia vrina est optima, quod non esset si aputredine totius dependeret, quod aduertit Hipocrates in prognosticis, & confirmat Galenus tercio epidemiæ seccione secūda tex. 6. cū ait vrina bona in pleu ritide non est bonū nec malum mala, vero malū: quia primum nō ostēdit, quod est in parte inflāmata, cuius ratione fit morbus, secundum vero ostendit morbi cōplicatio nē, quod malū est, vnde cōstat falsū esse asserere sēper ex putredine facta in vena caua procedere pleuriticā inflāmationē similiter dolor ex humore fluxo cōcitatur, quia

foluet continuũ excitando tumorẽ & tenfionẽ in pleura, cuius ratione refultat dificultas refpirationis, tufsis que ex eo quod refudat ex cõiũcta caufa pulmoni que cõmunicatur, prouenit, quod quando maximè liquidum eft, dilabitur & non ex puitur, aut quando crafifsimum quia expeli non poteft, ferrinus tandem pulfus ex pleurę tenfione fit, propter quod arteriæ reduntur tenfæ diftenta tunica intro eas veftiente quę vna cũ pleura eft.

Quinto notandum eft, omnes euacuationes tan reuulforias, quã euacuatorias fieri debere fecũdũ rectum, quia fic magnifice pro funt, cõtrariæ vero nocẽt euacuata materia quam euacuari non debebat nocentem in corpore relictam, quod Hipocrates affirmat. 6. Epidemie Sec. 2. tex. 12. 13. 14. & 15. & Galenus libro de Sanguinis misione cap. 15. 16. & 17. & 5. Methodi cap. 3. & 3. difcrifibus ca. 3. & 2. ad Glaueonẽ cap. 2. & ratio eft: quia partes, quæ edirecto pofitæ funt, magis inter fe communicant, & fruũtur, vt Galenus docet 14. de vfupartium cap. 7. & de conftitutione artis medicę cap. 17. & libro de Rigore cap. 7. ante finẽ vbi hęc proponit verba, alia enim vena cum alia corporis parte cõmunionem habet, & per rectum femper euacuationes facere oportet, nã fi venas nil cum affecta parte rectum habentes incideris, nec affectam partem fanabis, & fanã femper ledes, &c. Et quia id ab omnibus & ab aduerfario recipitur rectitudinem feruandam effe, folis autoritatibus præfuponitur.

Sexto Aduertendum eft, rectitudinem conftituendam effe in fotietate partium per communes venas proxime ab eodem trunco de ductas per communia orificia communes cauitates & meatus, fimul cum recto partium pofitu, quod vero fiat per communes vias ab omnibus vnanimiter ricipitur, quia fi reuocatio fieri debet per eafdem venas per quas fit, neceffarium eft, quod fint communes & inter fe cõnecxę: fed quod hoc non fuficiat, & fimul fit neceffarium quod communicent per orificia cauitates & meatus ocultos, ex eo patet, quod fanguinis mifio ex latere

tere

tere finiſtro in inflãmatione iecoris, aut fluxus ſanguinis ex nare ſiniſtro reprobatur, quia nõ eſt ſecũdũ rectũ, & fit per communes venas, quia equaliter ab eodem iecore diſtribuũtur & diſtant, non ſuficit ergo quia riquiritur amplius ad rectitudinem, & quod hoc totum non ſuficiat ſine recta partium poſitione probatur ex eo quod Saphena exterior ſciſa maioris iuuamenti eſt in ſciaticha quam interna, & tan vna quam altera ſeruat vaſorum communitatem, per communes venas orificia & ocultos meatus, ſed non eſt eadem poſitio partis, nam magis recta eſt exterior quam interna, & ideo magis prodeſt, quod optime docet Hipocrates 6. Aphoris 36. & confirmat Auicena fen. 4. lib. 1. cap. 20. ante finem cum ait & ratio quidem facit oportere vt Saphena & ſciatica ſint eiuſdem iuuamẽti, ſed experimentum facit vt operatio ſciaticæ plurimũ cõueniat dolori ſciaticæ, & illud eſt propter aſpectũ eius &c. ex quo patet rectitudinem tantopere ab Hipocrate Galeno & reliquis decantatam in hoc conſiſtere, quod communicent per venas & meatus & recte ſin poſitæ cũ parte, vnde patet quod dextrum cũ ſinixtro brachio nullum ſeruat cõſeſum nec venarum nec partium poſitionẽ nec meatũm patet, quia communicatio eſt, quando orificia venarum inter ſe oſcula oſculis per anaſthomoſim ſic dictam a Galeno communicant, & nõ quia ex magno trũco de ducantur, quia ſic omnes rectitudinem ſeruarent, & non proponetur preceptum, vbi neceſſariũ non erat, ſed poſuit & celebrat, vt in omni reuulſione rectitudo ſeruetur, ergo quia eam intelligit vt diximus deſtra cum deſtris & ſinixtra cum ſiniſtris, & id multis experimẽtis cõprobatur vidimus quotidie a deſtra parte capitis de fluxionem podagricam prouenire, & a pede ad capud aurã frigidam epilepſiam concitantem aſcẽdere, ab vno tamẽ latere in aliud nullus medicorum, nec vidit, nec timet, nec docet, ergo quia non ſeruat rectitudinem, ſed medicus qui naturæ eſt imittator non contrario modo, ac natura operatur, operari debet, nam tunc non medicus,

ſed carniphex nominari poſsit, huc accedit maxima congruentia, quæ ſummitur ex eo, quod natura multas dupli cabit partes & eas ſeparabit, vt ſi vna periret, altera conſeruaretur; ergo ſi vna ſeruari poſt & ledi, altera ileſa, eſt quia per alias vias & ocultos meatus tan cauſa nocẽs quã ſpiritus conſeruatibus ad eam peruenire poteſt.

Obiec. Dictis tamen non contrariatur quod Galenus 3. de fra cturis com. 10. affirmet, rebulſionem fieri debere adextris ad ſinixtra, nam id in eodem latere intelligi debet, vt videre eſt in capite, quod cũ ſit vnum eſt deſtra & ſiniſtra pars. Non vero latus cõtrariũ intelligitur, quia dicit ſeruata rectitudine, quæ nõ ſeruaretur, ſi nõ eſſet in eadẽ parte.

Secunda Nec amplius contradicit dictis, quod aliqui affirment in fibris rectis conſiſtere rectitudinem, nam id falſum eſt nam fibræ rectæ atrahunt, & ſanguis in Phlebotomia nõ trahitur, ſed expelitur cõcitata natura propter dolorem. & ligationem factam in parte.

Tertia. Multo minus huic repugnat rectitudo, quã noſter magnus inuentor affert, ſibi vt vult iudicat in corpore flucxus & reflucxus ſanguinis, vt ſi ſanguis eſſet in venis vt in vtre aqua, non aduertens, ſanguinem a venis huc, & illuc moueri a facultatibus in illis conſiſtentibus, & quod non poteſt mitti niſi vbi ſit communitas & conſenſus requiſitus, vt natura aſſueſcit, ſed cũ id quod eſt, naturã imittari ſit vere medicũ quod ad vertat oportet ad curationem.

Quarta. Nec amplius obſtat quod ait Hipocrates in libro de ali mento & 6. Epidemiie ſec. 6. tex. 1. ſcilicet cõflucxio vna conſpiratio vna omnia omnibus cõſenciunt, quod etiam confirmat Galenus lib. 3. de facultatibus cap. 3. & de cauſis pulſuum cap. 12. nam id intelligendum eſt ex communi conſeſu omnium partium (quod optime inter omnes meo videri oſtendit Stephanus Ateníenſis magnus & antiquus Galeni commentator, ſuper primum ad Glauconem) non vero de particulari requiſito ad ſanguinis miſſionem, quæ rectitudo dicitur vt monuimus, & affirmat Galenus libro de ſanguinis miſsione cap. 19. in principio.

Septimo

Septimo aduertendum est, quod in reuulsione præter rectitudinem etiam requiritur contrarietas, quam optime proponit Galenus in libro de reuulsione, cũ ait, quod est quadruplex supra & infra, ab intro ad extra, a dextris ad sinixtra, & ante & retro, id etiã affirmat. 5. meth. 3. & 5. Aphoris. 68. & quod semper est seruãda aliqua cõtrarietas nõ omnes simul: nã quãdo fit secũdũ omnes, non prodest, quia non seruat rectitudinem vt supra dicximus, & ipse Auicena licet in reliquo cecus agnouit fen. 4. lib. 1. cap. 3. ad medium cum ait non oportet quidem, vt in duas Diametros prolongationem facias, sed in vna tantum quæ sit diameter magis longinqua, nam si materia fuerit in supremo dextrę partis non erit trahenda, ad infimum sinixtræ & hoc est illud quod est magis necessarium &c. Reuulsio tamen proprie dicta, semper fieri debet cũ vna harum contrarietate hæc conrarietas in tam parua distãtia esse solet, vt in vna & eadẽ parte fieri possit & debeat secũdũ variũ sitũ, vt V. g. quãdo in capite fit reuulsio a parte anteriore ad posteriorem, fieri tamen potest in distantissima parte seruata rectitudine, vt fecit Galenus lib. artis medicæ 99. aliquando vero ad originem fluxionis, quæ magis proprie dicitur reuulsio, si cognoscatur quod elegãter Galenus docet. 1. ad Glaucones 14. Origo tamen fluxionis aliquando pars proxima aliquando distans est & aliquãdo distãtissima potest esse, in quo casu quando constat medico de origine fluxionis semper ad ipsam originem rebelere debet, quia nulla alia ratione cõmodius quodlibet malum potest impidiri: secundũ quã doctrinã Galen. 5. Meth. 13. reuelit humores a capite ad pulmones fluentes medicamẽtis calidissimis capiti appositis vt tapsia, &c. & 3. de locis 7. ante finem in puero epileptico auram frigidam a crure ad cerebrum ascendentem reuelit quidem cucurbitulas & vincula cruri aponẽdo & vstiones, & lib. de sanguinis missione 18. in recẽtirenũ inflãmatione prius sanguinẽ mittit ex brachio & nõ ex cruribus, quãdo adest plenitudo, etiã si renes cõstituti fiat in medio supernarũ & infernarũ partiũ, quia in partibus

bus superioribus magis redũdat sanguis, & sua natiua grã uitate potius ad iuuatur ad descẽsum, & sic videtur, quod sit origo fluxionis & ad illam reuocandum esse sanguinẽ, quando vero non constat medico de origine fluxionis, reuulsio ad maxime distantia loca, seruata rectitudine dicta, est exercenda, vt securius fiat, & hæc est causa quare in affectibus capitis fricamus & abluimus crura ad rebelendam doloris causam, quæ doctrina debet intelligi in præcautoria reuulsione, quæ fit sanitatis tempore an te quam humores cõfluant & consuetã inflãmationẽ generent, & in hoc sensu intelligit Galenus Hipocratis sententiam lib. 2. de natura humana tex. 9. vbi ait venarum secciones procul faciendas esse a locis in quibus sanguis colligi & dolor excitari consueuit vt natura a suescat humores ad alias partes trãsmittere, &c. Reuulsio tamen curatoria nõ est facienda ad lõginquas sed ad oppositas tantum vt docet Hip. 6. Epidemie sec. 2. comẽt. 29. & 5 Aphor. 68. & libro artis medicæ 95. & in opposita parte potest esse talis positio, vt simul fiat reuulsio & euacuatio si affectus vrgeat, quia vbi est periculi in minentia nõ vnica solum indicatione sed duplici est pugnandum & ratio est, quia non solum intendimus rebelere & fluxionem sistere, sed id quod iam est in fluxum pro affectus generatione euacuare, quo euacuato similiter fluxioni sucurrimus quia non solum ad causam sed ad eius principium est accedendum, vt ait Galenus, a quo mutuatus est Auicena fem. 4. lib. 1. sciato quando asserit & cũ ad diuersum trahere volueris dolorem prius seda sedatur tamen euacuata causa distendente, quæ est humor in parte contentus & in hoc sensu debent interpretari dificilia Hipocratis verba 6. Epidemie sec. 2. tex. 8. cum inquit renitenti sistere id est vt Galenus aduertit in cõmentario toto fluxionis tempore non esse remanẽdum cum remediis reuulsoriis sed interponendum esse aliquod tempus euacuationi humoris pecantis & in affecta parte contenti, postea reuertẽdum esse ad auxilia reuulsoria, nam sic magis proficiẽt remedia, calor enim, & dolor, & molestia partis magis irritant,

irritant & concitant flucxionem, & hoc præcipue habet locum in internis inflãmationibus in quibus non solum intẽdimus reuelere causam fluentem, sed quod flucxum est propter mortis inminẽtiam, quia iusta partes principes ecxistit & quia flucxionis ocasio est.

His sic propositis 1. concl. quæstioni responsiua proponitur, quæ sic se habet in vera pleuritide, quæ suis sit firmata sintopmatibus non est exercẽda solum euacuatio reuulsoria, sed simul rebelere diriuare & euacuare debemus. *1. concl.*

Probatur concl. hæc vbi complicatæ sunt indicationes, & omnes equaliter vrgent, si vnico remedio possumus omnibus sucurrere, ex meth. cõstat quod fiat, sed sic se habet pleuritis vera: ergo prob. ans. in pleuritide, causa, quæ fluit, indicat reuulsionem, quæ iusta partem est diriuationem, & quæ flucxa euacuationem: & omnes equaliter vrgent, & magis flucxa quia quod iam flucxum est, magis molestat: siquidẽ concitat inflammationem iusta cor ergo omnibus equaliter est sucurrendũ prob. minor quod scilicet id fieri posit vnica euacuatione, si humor trahitur ad contrariũ aut ad originẽ fluxionis fit reuulsio, & si sit per venas cõmunes & proximas fit euacuatio & deriuatio simul: sed talis vena eligi potest: ergo & fieri talis euacuatio vt infra latius probabo in tertia cõcl.

Ex latere opposito nulla euacuatio fieri potest reuulsoria deriuatoria, nec euacuatoria. Hęc e cõcl. duas habet partes quoad vnã scilicet, quod nõ deriuet, nec euacuet preterquam quod ipsi aduersarii fatẽtur Gal. aperte docet lib. de sanguinis misioni 16. quo ad aliã. s. quod nõ reuelat sic prob. ab omnibus est receptũ, & a Gal sepius de cantatũ, in reuulsione rẽquiri rectitudinẽ, sed sanguinis misio ex latere opposito nullã seruat: ergo nec fieri ex illa reuulsio petest: quod eam nõ seruet prob. rectitudo cõsistit in cõmunione vasorũ meatũ, & recto partium positu vt supra probabimus, sed in aduersa sanguinis misione, nec est cõmunicatio vasorum (quia non cõmunicãt nisi in origine de qua cõmunicatione nõ dicitur, quia secundũ ipsam omnes communicãt & non esset necessaria aduertentia) nec positionem partium, nec meatum nõ habet: ergo nullam seruat rectitudinem & per consequens, nec ex ea fieri reuulsio potest. *2. concl.*

Secũdo prob. reuulsio fieri debet ad originẽ flucxionis si cognoscatur, & si nõ cognoscatur saltim vbi timetur, sed latus oppositũ nõ potest esse flucxionis origo: ergo nũquã ad illud est, reuocãdus humor prob. fluxiones omnes secũdũ rectũ exercet natura: ergo & auersiones earũ fieri debẽt secũdũ rectũ sed pars illa nõ est secũdũ rectũ: ergo nec est origo fluxionis.

Obiectio. Sed obiicies, vno crure laborãte reliquũ iubet scharificare Gal. in 13. meth. & ipse iubet, vt seruetur rectitudo ergo, aut aliud in vniuersalibus docet Gal. quam exercet aut est falsus.

Huic dubitationi respondent aliqui, Galenũ falsum asserere in presenti, & quod sibi contrariatur in vniuersalibus præceptis, quos insequi debemus, & quod nullo modo ex alio crure nisi ex brachio sanguinem mitẽdum esse, sed hæc responsio non est recipienda, siquidem Gal. cõtraditionẽ in ponit, quod prouenit ex praua eius intelligẽtia & sic in hoc turpiter sunt alucinati Auer. & mordicus Argenterius.

Et sic respondemus, duplici ratione oportere vno crure laborante alterum scharificare 1. quia in inflammationibus exterioribus, in quibus non est maxima vrgencia, parum refert an omni moda seruetur rectitudo, 2. ne id quod a natura extra ex pulsum est, iterum ad amplas venas retrocedat, & cordi communicetur, quod si fiat ex brachio, cõtinget, quod optime aduertit Auicena quando ait, & caue, cum ad diuersum trahere volueris, ne humor transeat per membrum principale, quod maximum est absurdũ quoties morbus prestat indutias, quia curatio fieri debet tuto, & non est tutum, quod est in parte inflammata ad regionem cordis aduocare, quod fit, si ex brachio mittatur sanguis.

Obiectio. Sed dices, ergo similiter propter hoc brachio laborante crus non potest scharificari fieri, sed reliquum brachium.

Sed diuersa est ratio 1. quia sanguis a partibus superioribus ad inferiora cum maiori velocitate pertransit, cum ex sua naturali grauitate iubet natore ex pulsionem, & cum non detineatur (nisi pestilens sit humor) parum nocet, contra vero quãdo ab inferioribus ad superiora atrahitur humor: quia cum maxime violentetur multum detinetur, in via, cuius ratione nocet brachium tamẽ contrarium, sciendi non debet,

quia

quia preter quã quod nõ seruatur rectitudo similiter humor transit per mẽbrum principale & cũ maiori violencia, quia contrariatur naturæ motui qui est secundũ rectũ, & sic intelligatur Galeni doctrina quæ verissima est.

In omni vera pleuritide, si plenitudo sit, & vires consentiant, semper scindenda est vena vasilica eiusdem lateris. Dico in concl. si vires sint suficientes, & plenitudo existat, nam quocũque horum deficiente, etiam si pleuritis vera existat, euacuatio non est exercenda. Prob. quia ad omnem sanguinis missionem requiritur presentia ex postulantis & consentientis: sed ii deficiunt: ergo & talis euacuatio, id Gal. affirmat in 6. Epidem. vbi sine sanguinis missione quẽdam egrotum laborantem vera pleuritide, se curasse narrat, quod etiã quando dolor paruus est fieri potest, vt iubet Celsus dum ait superuacaneũ esse auxiliũ sanguinis missionẽ si leuior fuerit pleuritis, quod etiã confirmat Tralianus, sic ne igitur temere sanguinẽ dimitas, nec purges, vt vulgo fatiunt, nisi exquisite dediceris humorẽ, qui inflãmationẽ fecerit copiosũ esse & in toto corpore superare similiter Paulus, & Aetius docẽt. 3. *Concl.*

Hæc tamen concl. quod silicet vena vasilica eiusdem lateris scindenda sit, est magni medicinæ parentis Hip. in 1. de morbis vbi de pleuritide agens hæc proponit verba, huic venam secare conducit in manu splenitidem apellatã, aut hepatitidem iusta, vtrã sane fuerit morbus, id similiter affirmat 4. acutor. 73. dum ait si dolor supra ad clabem atingerit, vel circa mammam, aut brachiũ interiorem brachii venã scindere oportet ab ea parte quæcũque illa fuerit vbi est dolor, hæc Hipoc. quid clarius id similiter Galenus in com. confirmat, & docet, vt sic reliqua Hipoc. dicta circa hoc intelligantur, id etiam docet 2. acut. 10. vbi ait in pleurica inflammatione sanguinem esse mittendum ad mutationem coloris, sed ex latere opposito etiam si totus quantus est in corpore euacues non mutabitur color; ergo ex eodẽ ait patet, mutatio fit quãdo ecxit, quod contentũ est in inflãmatione: sed id per contrariam partem non potest extrahi: ergo semper ex eodem latere est faciẽda ista euacuatio ab Hipoc. proposita, id similiter docet Galen. 13. meth. cap. 11. & lib. de sanguinis missio

 ne

ne cap. 16. vbi postquam vtriusque curationis fecit experiẽ tiam, ait quoniam & pleuriticis quæ edirecto laborantis lateris ad hibita fuit sanguinis missio clarissimam sepe vtilitatẽ attullit, quę vero ex brachio opposito, aut omnino obscuram, aut certe post temporis interualum, & non de euacuatione est intelligendus, vt inuentor vult, nisi de reuulsione similiter, quia nullus ita cecus erat, cui necessarium esset aduertere, ex latere opposito euacuationem humoris existentis in parte inflãmata fieri debere, quia si ad reuulsionem nõ seruat rectitudinem quo modo ad euacuationem, preter quã quod in omnibus illis locis de principio inflãmationis loquitur, cum his tamen neoterici fere omnes conueniunt, ne tẽpus in recitando autores conteramus frustra.

Ratione tamen prob. 1. ea vena est scindenda in pleuritide, quæ omnibus propositis indicationibus correspondeat, s. quod reuelat, deriuet, & euacuet: sed ista omnibus correspondet. s. Vasilica eiusdẽ lateris: ergo ista semper est scindẽda, quod vero deriuet & vacuet nulli dubiũ est: quia est proxima, & per cõmunes venas, quod reuelat, prob. trahit sãguinem ad oppositum: ergo reuelit, quia reuulsio est advocatio humorũ cõtrario motu quẽ habent, prob. trahit sanguinẽ ab intro ad extra, (quia vena ista respectu pleurę est exterior licet interna sit facta cõparatione ad cutẽ, vt locũ nõ habeat, quod de variolis affert contrariæ opinionis deffensor) & ab inferioribus ad superiora, quia brachium superius est ratione pectoris ergo reuelit.

Secũdo prob. reuulsio exercẽda est ad originẽ fluxionis, sed euacuatio facta ex eodẽ latere est huiusmodi ergo reuelit prob. pleuritis fere sẽper fit ex de fluxione capitis: aut ex refrigeratione pectoris recõcẽtrato sãguine ad interiora: ergo aduocatio illius ad superiora, & exteriora trahit ad originẽ fluxionis, quod fit ista euacuatione, ergo semper est exercẽda, & etiã si pars mãdans, sit vena caba, quod ex quisitum est, vt supra probabi aduc reuelit ad eã patet sãguis, qui exxit ex acxilari prius euacuatur ex vena caba inmediate, ergo ad eã reuocat fluxionẽ & per consequens semper est scindenda.

Tertio prob. in morbis curatio tuto & cito est exercenda, sed

sed scisa ista venā curatio fit tuto, & scito, ergo ista venā est scindenda prob. curatio fit tuto & scito in inflāmationibus, quādo causa molestās auffertur, tan fluens, quā fluxa & cum minori virium dispendio: quia vnica salus in his inflammationibus est virium robur ex Galeno, Sed hoc fit misso sanguine ex eodē latere: ergo semper est mittēdus, id prob. ista vena habet maiorē cōmunitatē cū parte, ergo magis de materia in ea contenta euacuat, & est opposita ipsi parti: ergo reuelit & cicius eficit, quod est necessarium in inflammationibus, quod tutius & securius est.

Et confirmatur id, & fit 4. argum. ea vena secari debet in pleuritide & aliis internis inflāmationibus, quę cicius & magis reuelat & euacuet a parte affecta: sed vena vasilica lateris affecti hoc prestat munus in pleuritide, ergo hęc & non alia secari debet maior prob. ex Gal. 2. acutorum 10. quia pleuritis sicuti aliæ internę inflāmationes vrget sua acutie. & periculo, & nō prebet indutias, & ideo occasio remedii preceps est, & dilatatio periculosa, qua ratione huiumodi morbus nō solum requirit magna remedia, sed etiam quæ celeriter sucurrant parti affectæ, nam quæ celeritatem desiderant celeriter sunt per agenda ex Hipoc. 1. acutor. 8. remedia enim sicuti cum morbis contendunt magnitudine, sic etiam cum celeritate contendere debent (quæ occasio dicitur & præceps ab Hipocrate) & in pleuritide non solum intendimus reuelere, sed etiam id quod iam est flucxum euacuare minor prob. quia vena vasilica lateris affecti maiorem seruat rectitudinē cum parte affecta & maiorem consensum, tum ratione recti positus partis, tum ratione venarum: ergo cum suficiens sit distantia & contrarietas inter latus affectum & brachium, & maxima sit vasorum cōmunio celeriter, & efficaciter reuelet illius venæ seccio, & flucxum humorum euacuauit.

His sic propositis ad argumenta contraria satisfatiamus, & ad primū de vulnere existente in vna thoracis parte negamus, quod ex altera sanguis sit mittendus, quia nulla seruatur rectitudo, vt dicximus, nisi ex pede & non quia magis cō citaretur flucxus si ex eodem brachio mitteremus sanguinē sed quia in isto casu solum requiritur ex quisita & sola reuul- *Resp.*

 sio

sio & latus propter fluxionem vulneris est inanitum, quia si plenum esset cum dolore & inflammatione mitterem certe ex eodem & in hoc sensu seruatur paritas inter pliuritidem, & hunc casum non vero, vt proponitur.

Ad 2. quod probat eandem esse rationem precautionis & curationis negamus hoc, quia licet eisdem remediis curare, & preseruare debeamus, nõ tamen eis eodem modo aplicitis, quia proter maiorem necessitatem, aut cũ maiori celeritate, aut in maiori quãtitate, aut ex proximiori loco sunt excercenda, & licet eadem causa, quę incepta causat effectũ, ipsa cõtinnata cũ foueat nihilominus eadẽ diuerso modo indicat quando incipit, quã quando iam est fluxa, quia primo solum ex postulat reuulsionẽ, postea tamen deriuationẽ, & sic intelligendus est Gal. lib. de sanguinis missione 19. quando afferit quibus vero pars quepiã, nisi prius vacuati fuerint præcipue infestatur, aut eque ex quauis parte euacuationẽ moliri oportet, sed perinde ac in iis quæ iã laborare incipiunt, &c. Id est veluti in morbo particulari presente est necessariũ, quod elligatur vena quæ rectitudinẽ seruet cum affectu sic, & in precautione affectus particularis, quod diuersum est in morbis vniuersalibus in quibus nulla requisita est electio nõ vero, vt inuentor vult cum Argenterio lib. artis medicæ com. 3. easdẽ venas scindẽdas esse in precautione & curatione, quod falsum esse ex eodẽ Gal. patet in fine cap. propositi, vbi omnia quæ proposuerat resumens, ait cõmunis igitur in his omnibus, qui vere ineunte ad sanguinis missionẽ veniunt hæc ratio est siquidẽ præcipue infirmã aliquã partẽ habent in quã quæ coaceruatur plenitudo decumbat reuulsorie, vt euacuemus, si vero tale nihil sit vnde cunque magis placebit, & quod hæc sit vera ratio confirmatur ex eo, quod in morbo imminenti solum est causa parata fluere cui reuulsio distãtissima debetur, vt ad aliã partẽ natura cõsuetudinẽ assummat, tamen in præsenti morbo est causa fluere parata, & iam fluẽs, & fluxa ex quibus diuersis causæ motionibus variæ de summũtur indicationes quibus ocurrẽdum est, ergo diuerso modo in precautione, & curatione est procedendum, & sic est Galenus intelligendus in presenti, vt censet acutissimus Vei

ga libro artis medicæ 95. & Fuſius in præſenti Petrus de Peramato de uacuãdi ratione 28.&inter omnes preſtãtiſsime magiſter meus doctiſsimus Rodericus de Soria ſuper Auic.

Ad 3.quod probat ex Gal.longiſsime a parte inflammata aduocãdos eſſe humores reſpõdetur,quod Galenus eſt intelligendus ſeruatis ſeruandis hoc eſt quã longiſsime ellegi poſsit dum modo ſeruetur rectitudo & omnibus ex poſtulantibus indicationibus correſpondeat,& quia quando vrget affectus,& preſens eſt,non præſtat indutias expectãdi, eligenda eſt vena,quæ cicius & directius locũ reſpiciat,& hæc ſemper diſtantiſsima non eſt, licet ſemper debeat eſſe cõtraria, & ideo in ipſo 13.meth.vbi ſententiã hãc Gal. affert eam exẽplis declarat ſiquidẽ in inflãmationibus oculorũ laudat flebotoniã ex cephalica & in pectore ex vaſilica,quæ magis dictas affectas partes reſpiciũt,& quando abſolute ex diſtantiſſima docet,eſt in preſeruatione, vt cõſtat ex ipſo 2.de natura humana tex.9.in ex opoſitione illius Hip.tex. & lib. artis medicæ 99.cum de remedis preſeruatibis agat,nõ vero morbo ecxiſtente preſente, & non eſt quod dicas in illis exẽplis de conſiſtente morbo eſſe intelligendũ,nam ipſi Gal. eſt cõtraria reſponſio iſta ſiquidẽ de principiis morborũ loquitur, in quo tẽpore ſanguinis miſsio locũ habet, nam in choantibus morbis flebotamia exercetur, & ad rebelendum præcipue,vt ipſe in toto illo capite ſcitato docet.

Ad 4. vero reſpondemus concedendo maiorem,quod ſilicet in principio inflamationis ſit fluxio & quod ſit reuulſio exercenda, quod ex eodem brachio non fiat negamus & ad probationem maiorem damus, negamus tamen minorem, quia ſanguinis miſsio ex proprio latere aduocat humores a centro ad circunferentiam & ab inferioribus ad ſuperiora, qui ſunt contrarii motus.

Ad 5. & vltimum reſpondetur concedendo, quod ſi origo fluxionis cognoſcatur, ſemper ad ipſam eſt reuocandus humor dũ modo morbus nõ tantũ vrgeat, vt relicto regimine cauſæ ad ipſum accedamus tamẽ quod ſemper ſit vena caba origo pleuritidis negamus vt ſupra in 4. notabili probabimus & licet cõtingat, quod ex quiſitũ erit, etiã ſanguinis miſ-

ſio

ſio ex eodē latere ad originē fluxionis aduocat humores nā ſi a capite proueniat talis euacuatio ab inferioribus ad ſuperiora reuelit ſi ab externis ad exteriora aduocat illos tādē ſi a vena caua iterū ad ipſam aduocat humores prius quā ad brachiū per veniāt, quia tan vna, quam altera acxiliaris vena ab vno trunco ſcilicet, vena caua equaliter vifurcātur, & ſecundū hoc tan vna, quam altera, ex ipſa vena caba deponit ſanguinem & reuelit ad illam tamē acxiliaris eiuſdē lateris preter hoc habet aliam cōmunicationē factam per ramum cōmunicatū oſcula oſculis per anaſthomoſim cum ramulis venæ, ſine cōiugę cuius ratione nō ſolum euacuat ex vena caua reuelendo, ſed ex procximis partibus deriuando & euacuando, quia eadē pars eſt remota propter vifurcationē factam in vena caua & procxima propter cōmunicationem factam in altero ramo dicto, vt latius ex anathome cōſtat vnde patet, quod ratio illa, quod vna & eadē pars nō poteſt eſſe proxima & remota nullā habet vim quando pars habet diuerſas cōmunicationes cū affecta parte, vt iſta vena dicta, nā ſi vna tantum eſſet cōmunicatio bene probabat, ergo ſemper ad originem flucxionis, vt ipſe ait & nos cōcedimus aduocādus eſt & aduocatur humor miſſo ſanguine ex eodē latere, quod ſemper eſt & debet eſſe perpetuum.

Loci tamen Hipocratis & Galeni pro ſe aducti nihil contra nos probant, vt ex dictis patet nam locum autoris de natura humana Galenus ipſe explicat, quod de precautione intelligatur, quod affert ex Galeno in 13. meth. cōcedimus, ſed diuerſa eſt ratio in inflāmationibus exterioribus quę indutias dant expectādi quam in interioribus quæ ſemper vrgēt, preter quā quod in exterioribus nō eſt cōtrarietas ab intro ad extra, & ſic eſt neceſſaria quæ fit ad lōginqua Aetii tex. ex Archigenis ſententia eſt nō vero ex ſua dictum Celſi in exterioribus intelligitur, quod ex Auicena affert in probamus tanquam falſum id veritatis in veniēdi deſiderio propoſui non contradicendi animo præcipue mihi amiciſsimo quem alias ſummopere dilligo, ſed licet amiciſsimus magis amica veritas quę in retā graui ſūmopere eſt amplectēda.

LAVS DEO.